GAZETA POŁUDNIOWO - PRUSKA.

Nro. 81.

w Sobotę dnia 10. Października 1795.

z Konstantynopola d. 25. Sierp.

Nie zasięgamy pamięcią, ani też w dzieiach czytamy, żeby Porta kiedykolwiek tak nięzmierne przygotowania do woyny miała była czynić iak teraz. Arsenały, ludwisarnie, prochownie, i wszystkie warsztaty na zgubę życia ludzkiego sporządzone, są w czynności nieprzerwaney. Janiczary maią surowe ordynanse garnąć się bez odwłoki pod znaki swoie. Jakim końcem zaś to wszystko się dzieie? — Na zwalczenie rządcy nowego w Persyi, dążącego spiesznym krokiem, z liczną potęgą ku granicom Tureckiem. Trzeba się spodziewać, że woyna z nim i krotka i pomyślna będzie, ile że przesądy przeciwko officyerom Europeyskim z rożnych narodow, służących w woyskach tak morskich iako też i ziemnych, znacznie upadać zaczynaią. Znayduią dystynkcyą u rządu, a narod przyzwyczaia się z wolna, do patrzenia na nich bez wstrętu zwyczaynego w czasiech dawnych. Z resztą zaczyna się pospolstwo wyzuwać względem rożnych rzeczy z uprzedzeń zastarzałych, w czem Sułtan przykład mu daie. Ulema, czyli naywyższy rząd duchowny sarka na to, iak zwykł sarkać po całym świecie, na oświecenie, boiąc się o utratę powagi swoiey.

z Wiednia d. 20. Wrześ.

Pogłoska o zamyśloney od Francuzow nowey przeprawie za Ren w dwoch mieyscach, była powodem dworowi naszemu, do wykommenderowania mnogiey artylleryi ku Guntzburg, z 28,000. bomb, granat, i. t. d.

z Bazyleii d. 19. Wrześ.

Rożne, od woysk generała Wurmser czynione kroki, zdawały się zmierzać ku przeprawie za Ren. Osobliwiey stwierdzało publiczność w tem mniemaniu przybycie Barona de Magdebourg generała pontonierow. Lecz podobno przeistoczyły postać wszelkich układow powodzenia woysk Francuzkich, ile że armia Wurmserowska osłabiona przez posiłki feldmarszałkowi de Clairfait posłane, wzmacniać się dopiero musi, przez woyska z daleka do niey nadciągaiące.

Tak Austryacy, iako też Emigranci pod dowodztwem xcia de Condé stoią w dawnych pozycyach swoiich; lecz boiaźń zapalenia się woyny w granicach naszych, znikła prawie zupełnie. W Alsacyi nie są mieszkańcy tak skłonni do przyięcia woysk Wurmsera rodaka swego, iak mu wielu Emigrantow tamteyszych obiecywało. Nayiaśniey tego dowodzi spokoyność, ktora na zborach pierwiastkowych tego departamentu panowała. Pragnienie pokoiu iest powszechne, pomiędzy woyskami rownie iak i między mieszkańcami.

z Genewy, d. 19. Września.

Iuż to od lat kilku kołatały oyczyznę naszą rozmaite fakcye. Złosliwość kochaiących stronnictwo, ponieważ korzyści im przynosi, nie uchybiła nigdy otwierać im nowych źrzodeł do zamieszkow. Płynęła przeto krew obywateli naszych i zdawało się że ieszcze więcey przelać trzeba będzie. Zbrodnie w Francyi przez Terrorystow popełnione, zostały w Genewie powtorzonemi; a dzikości swieżo w Lugdunie widziane zagrażały i nam także oddrodzeniem w murach naszych. A tak ponieważ wolność istotnie na iedności obywatelskiey polega, iey zaś naygłownieyszym nieprzyiacielem iest gwałtowność w kłamliwey postaci przysługi: niemieliś-

my względem naszey, żadnego gatunku rękoymi. Mężowie nayznakomitsi z rozumu, z talentow i z cnoty uchodzili z kraiu, ktoremu tak długo zaszczytem byli. Obywatele nasi maiętni, wynosili swe maiątki i swoy przemysł, zostawuiąc okropney nędzy stan cały rękodzielniczy, ktorego ręce zaprzątaiąc, wyrobek mu przepłacali. Słowem, rplta nasza nachyliła się do zguby niszczącey, ktora z ducha stronnictwa, aż do szaleństwa wywyższonego, nieuchronnie pochodzić zwykła. Stan rzeczy tak dziki odmienia postać o czem nie uchybiamy donieść publiczności. W dziennikach i dzieiach czytamy aż nadto opisow zamieszań prześladowań, msciwości i moderstw wszelkiego radzaiu, ktore nieszczęsliwym są płodem uciemiężenia, wyniosłości, prożności i łakomstwa. W pośrzod widokow tych, ktore od lat 6 człowieka sprawiedliwego oraz i czułego dręczą, lubo iest, malować ieden przynaymniey twor ducha powszechnego w narodzie woinym; twor rowno zaszczycaiący, i obywateli przykładaiących się do iego iestectwa i magistrat odbieraiący przy tey okoliczności naynieważniewsze dowody zaufania publicznego. Zjednoczenie przenikaiące radością, wszystkich partyow w iedyną, iest dopełnione. Więcey 5000 obywateli Geneweńskich, zgromadzonych na dniu 31. Sierpnia, poprzysięgło sobie nawzaiem w obliczu rządu, pokoy, przyiaźń i prawdziwe braterstwo. Dotrzymaią przysięgi zapewne; a tak zostanie Genewa ocaloną. Rząd ktory słusznie posiada zaufanie, a ktoremu niesprawiedliwie winę wszego złego przypisywano, lubo mu ani zapobiedz, ani tamy założyć zdołał, widzi moc swoią podwoioną w zgodzie ktorey pragnął; użyie iey bez wątpienia ku pomnożeniu iey skutkow. Powściągnie burzycielow w każdey partyi, gdyby ktory między nimi na nowo chciał mieszać porządek publiczny. Oto dzieło ugody między rożnemi partyami, ktore rpltą Geneweńską dzieliły.

z Frankfortu d. 26. Wrześ.

Francuzi weszli wczora o godzinie 5. z wieczora do Wisbaden, i są panami całego kraiu, między Menem i linią demarkacyyną leżącego. W nocy dzisieyszey opuścił generał Clairfait głowną kwaterę swoią w Arherligen pod Darmstadt, z całem woyskiem swoiem, ktorego większa część obrociła się ku Heppenheim.

Moguncyą opasały Francuzkie woyska ze wszech stron, i odebrały iuż nawet Schwalbach.

Kwatera głowna woysk Francuzkich przeprawionych w Bergii, stoii w Höchst na prawym brzegu Menu. Jey na przeciwko stoii korpus Austryakow, na obronę magazynow, ktorych dla niedostatku koni, wywieźć ieszcze nie mogli. Kanonada wzaiemna, ktorąśmy wczora i dziś słyszeli, każe się attaku powszechnego obawiać, ieżeli Francuzi przez Men przeprawić się zechcą.

z Frankfortu d. 29. Wrześ.

Kuryer d. 25. t. m. przybyły przywiozł wiadomość, że na dniu 24. bardzo żwawa potyczka między Francuzami i Austryakami zapadła, w ktorey pierwsi aż pod armaty w Manheim cofnąć się musieli, lubo osada Francuzka w tem mieście żywą wycieczkę, ku wsparciu swych rodakow uczyniła. Generał Quasdanowich stanął był na rowninach między Heidelberg i Manheim. Na dniu 24. o godzinie 7. z rana wszczął się attak z strony Francuzow. Po walce uporney, ktora aż do południa trwała, rzuciła się na reszcie iazda Austryacka na Francuzką piechotę tak skutecznie, iż wszystkie szyki złamane zostały. Francuzi stracili 10. armat i wielu ludzi, między ktorymi mianowicie żałuią generała Fourneau. Liczą w zabitych do 1,400. a w zagarnionych do 600.

Francuzi stoiący na prawym brzegu Nikry cofnęli się cokolwiek, przeco kommunikacya między Heidelberg i Weinheim przywroconą została. Powiadaią że Francuzi w krotce nowym attakiem odwetować swey straty zechcą.

Generał Wurmser dąży spiesznie z wielką częścią swey armii na zasilenie generała de Clairfait. Oczekuią go w Heidelberg co moment.

Na dniu 27. zapadła znowu potyczka między forpocztami, w ktorey Francuzi 300. beczek mąki zdobyli.

z Hagi, d. 28. Września.

Obwieszczono tu urzędownie, że areszt na obce okręta założony w portach rpltey, z upłynieniem miesiąca bieżącego ustanie.

Z Bruxelli donoszą, iż podział prowincyi Belgium i Xięztwa Leodyyskiego, przez rząd Francuzki ustanowiony, obwieszczonym iuż został. Cały ten kray dzieli się na 9 departementow ktorych miasta głowne są, Brüge, Gent, Antwerpia, Bruxella, Mastricht, Leodyum, Mons, Namur i Luxemburg. Flandrya Hol-

lenderska nie wchodzi w ten podział owszem ma bydź tymczasowo przez osobną kommissyę rządzoną, ktora się w Sas-de-Gand agitować będzie, Każdy z wzmiankowanych 9 departementow będzie się znowuż na kantony dzielił. Prawa Francuzkie zostaną wszędzie wprowadzone, procz praw tyczących się religii, ktore zostać maią, iakie są dnia dzisieyszego. Rada rządu naywyższego w Bruxelli przebywać maiąca będzie się składać z 5 Francuzow, a 5 Belgiyczykow lub Leodyyczykow.

Publiczność nasza ciekawie oczekuie, czyli rplta od stanow generalnych iak dotąd, czyli tez od konwencyi narodowey, na wzor Francyi rządzoną będzie. Rada rostropna oraz i otwarta wydziału ocalenia konwencyi narodowey Francuzkiey utrzymuie dotąd spokoyność. Tymczasem nastawa zborcentralny koniecznie na zwołanie konwencyi, a iego partya mnoży się tak dalece, iż większa już połowa prowincyow stanom generalnym oświadczyła, że konwencyę potrzebną bydź widzą.

z Włoch, d. 18. Września.

W Xiąże Toskański kazał pod datą dnia 30. Sierpnia obwieścić nowe prawa kryminalne dla kraiow swoiich. Kary na niektore zbrodnie przepisane, są w prawie tem arcy ostre.

Powiadaią o Francuzach, że tak dobrze w nadbrzeżu Genueńskiem są rozłożeni, iż flota Angielska krążąca około brzegow Francyi żadnego cale niebezpieczeństwa utworzyć nie może.

Na morzu srzodziemnem oczekuiemy co moment floty Hiszpańskiey, wyznaczoney na obronę handlu tego Krolestwa i mocarstw neutralnych we Włoszech.

z Hamburga d. 2. Października.

Mnogie listy prywatne stwierdzaią pogłoskę o świeżo odniesionem zwycięztwie przez generała Charette w krwawey bitwie z Republikantami. Wszyskie się oraz w tem zgadzaią, iż zapalczywość woysk obustronnych do zadziwienia była. Hrabia d'Artois miał rożne poselstwa na wyspie d'Houat, a między innemi delegacyą od woysk Wandeyskich proszących go o wstrzymanie się zwylądowaniem na brzegi Francuzkie. Jch dowodzcy upatruią w tem korzyść iakowąś, żeby nie pierwey na czele woysk Roialistskich stanął, aż gdy znaczne iakie zwycięztwo odniosą.

z Trzemeszna d. 26. Września.

JW. Jmć Xiądz v. Kosmowski Biskup Martyropolitański Opat Trzemeszynski kanonikow regularnych Lateranenskich zaszczycony Orderem Orła czerwonego od Nayiaśnieyszego Krola Jmci, na ręce JO. Xcia Jmci Krasickiego Arcy-Biskupa Gnieźnińskiego przysłanym, ktory w Skierniewicach 8. Septembris odebrał, okazuiąc stałą i szczerą wierność oraz dziękczynienie Monarsze swoiemu, dnia 25. Septembris roku bieżącego w dzień narodzenia Nayiaśnieyszego Pana sprosiwszy z okolicy i Pruss-Zachodnich gości tak duchownego iako i świeckiego stanu w ktory dzień festyne odprawił tym porządkiem, o godzinie 9. zrana zgromadził się Magistrat cały, cechy z chorągwiami na Ratusz, a z niemi Jmć Pan v. Hollring kassyer kreisu iako Burmistrz Policyi Trzemeszynskiey do Ratusza miał gorliwą w Niemieckim ięzyku mowę, a drugą P. Długołęski assessor popolsku, po zakończeniu tey P. Burmistrz z Magistratem i cechy z chorągwiami i kapellą Janczarską z regimentu generała Arnim i officerami komendą tu stoiącemi przybył do kościoła, o godzinie 10. gdzie w przytomności zgromadzonych gości, iako to JW. Jmć Koswiskiego Opata Mogilińskiego WW. Roznowskiego, Konscielskiego WW. Kosmowskich, i innych temu aktowi assystuiących JW. Jmć Kosmowski, Pontificaliter celebrował wotywe pod czas ktorey miał stosowne do textu kazanie W. Jmć Janicki kanonik Lateranenski Trzemeszynski Professor filozofii *in manu Dei potestas terre, & Utilem Rectorem constituet super illum*, okazuiąc iakie szczęśliwości wynikaią dla narodu, ktory uszanowanie wierności i posłuszeństwo Krolom swoim pełni, po zakończoney solenney wotywie JW. Biskup intonował Tedeum Laudamus w asistencyi JW. Kowiskiego Opata całego zgromadzenia Trzemeszyńskiego, duchowieństwa młodzi szkoł Trzemeszynskich oraz licznych gości i Jchmć officyerow przy huczney kapeli klasztorney i woyskowey, na podziękowanie P. Bogu za iak naydłuższe i nayszczęśliwsze Nayiaśnieyszego Krola panowanie i całey JK. Mci Familii przy wystrzeleniu rzęsistym z mozdzierzy, potym nabożeństwie JW. Biskup zaprosił goście i dał bal u siebie i w Refektarzu przeszło na osob sto, a miasto ukontentował, podczas stołu spełniane było Vivat zdrowie Nayiaśnieyszego Pana przy hucznym wystrzeleniu z mozdzierzy, po zakończonym obiedzie o

godzinie czwartey z południa zaprosił JW. Biskup goście i officerow do Akademii gdzie publiczne pod szczęśliwem Panowaniem Nayiaśnieyszego Monarchy rozpoczęte są szkoły pod czas tey ceremonii miał mowe w Łacińskim ięzyku W. Jmć Miskiewicz kanonik regularny Lateranen Professor Retoryki wyliczaiąc, iak pod słodkim Panowaniem szczęśliwie są rozpoczęte szkoły dla cwiczącey się w naukach i roznych ięzykach młodzi; zakończywszy ten akt, wyszedł JW. Biskup z gośćmi przed akademią, ktora rzęsisto będąc illuminowana, cieszyła wdzięcznie Spektatora, widząc portret i Jnsygnia Krolewskie i cefrę, pod czas tey grana była symfonia przez obydwie kapele alternatą nowo ułożona. — *Tremesna ne tremas, sunt tibi laeta magni Regis natalitia, exulta Ordo Apostolice tam magno congaudens tuo Protectore, & aeviternis dotate muneribus Corde Augustiniano spira Regi amorem, discite juvenes grex pusilla pusillorum exorare perennitatem summi tutoris, Potentissimi Clementissimi Serenissimi Friderici Wilhelmi, a quo meridionalis Prussia serenata, uno ore conclamet cordeque gratissimo acceptabiles Deo preces fundat ut vivat Rex, vivat Potentissimus, vivat Clementissimus, vivat & cum Serenissima Familia numeret annorum millia*, pod czas tego aktu było miasto i Ratusz illuminowane rzęsisto i patrzących mile kontentowało tak obywateli iako i goszczących, a cała noc przepędzona została, przypatruiąc się wesołością tym illuminacyom.

Obwięszczenie. Ninieyszym obwieszczeniem podaie się każdemu w oguł do wiadomości; iż z strony Sądu JK. Mci. Miasta Poznań Pruss-Południowych, na żądanie JmPana Szoenfeldla radcy, i Hebdmana Prawomowcy Konsistorskiego, iako Opiekunow Sukcessorow małoletnich niegdy Adama Bruckwickiego, Kamienika do Sukcessyi po dopiero wspomnionym Bruchwickim należąca, tu w Poznaniu na Wrocławskiey ulicy, pod Liczbą 275 stoiąca, ktorey oraz prawo Piwowarstwa służy, urzędownie zło. pol. 33500 taxowana, ma bydź, na zaspokoienie kredytorow ubiegaiących się do substancyi pozostałey, subhastowana. Termina do Licitacyi w obecności JPana Vette, Assessora Sądowego, do tey czynności deputowanego, wyznaczaią się na dzień 9. Lipca w roku teraźnieyszym, dzień 9. Septbra w roku teraznieyszym. Termin zaś zawity na dzień 9. Novembra w roku teraźnieyszym o godzinie 9. zrana. Wszyscy przeto chęć i wolą kupna maiący zapraszaią się, do stawienia się na terminach powyz wyrażonych na Ratuszu tuteyszym, tamże podawania swoie w kupnie do Protokułu oświadczenia, w tym zapewnieniu, iż wspomniona Kamienica z wszelkiemi Prawami i Przywilejami, więcey licituiącemu przysądzona i powzdana będzie. Trzecia część summy w kupno podaney ma bydź natychmiast wyliczona, wypłacenie zaś reszty summy szacunkowey może bydź do czasu sześciu miesięcy pozwolone, na reszcie opis i stan tey Kamienicy są, do rozpatrzenia się w nich, u przerzeczonych Jmciow Opiekunow. Zapozywaią się oraz wszyscy, tak wiadomi, iako i niewiadomi kredytorowie pretensye do Kamienicy tey iako też i do osob niegdy Adama i Fzanciszka Bruchwickich zkąd kolwiek maiący, niniejszym obwieszczeniem edictaliter, do stawienia się na terminach powyż wyrażonych do oblikwidacyi pretensyow swoich tak do dobr, iako też i do osob mianych, z tą razem, dla kredytorow, pretensye do dobr maiacych, przestrogą, iż ktoryby z nich na terminie ostatnim i zawitym to iest dnia 9. Novembra w roku teraźniayszym niestanął, takowy z pretensyami swoiemi do dobr mianemi praekludowany, iemuż względnie tych pretensyow milczenie wieczne nakazane, i szczegolnie tylko, prawo do osoby Sukcessorow Bruchwickich ostrżeżone będzie. Rownież i kredytorowie, prawa osobiste maiący, przestrzegaią się, iż ktoryby z nich na tymże terminie nie stanął, takowy za upadłego na pierwszeństwie prawa swego uznany będzie, a tak dopiero resztę maiątku po niegdy Adamie i Francisce Bruchwickich pozostałego poszukiwać ma iedynie. Od tey atoli praekluzyi wyłączone są, podług edyktu de data 3. Września roku 1793 osoby woyskowe aktualnie teraz na woynie będące, dla ktorych to, iako też i dla Sukcessorow niegdy Adama Bruchwickiego ostrzega się wszelaka przynależytość. Actum & datum w Poznaniu, dnia 11. Kwietnia roku 1795.

Sąd JK. Mci. Miasta Pruspołudniowych.